

WESTFALCY

WESTFALACY

**Wspomnienia
Dzieje datami ujęte**

Bibliografie

**Koncepcja, opracowanie autorskie i redakcja
Jan Papiór**

Poznań 2020

Koncepcja i wykonanie okładki i stron tytułowych:
Janina Smolicz

Wykonanie komputerowe okładki i stron tytułowych:
Krzysztof Kuczer

Copyright by:
Jan Papiór

Copyright by:
Wydawnictwo Rys

Wydanie I
Poznań 2020

ISBN 978-83-66666-11-5

Wydanie:

Wydawnictwo Rys
Dąbrówka, ul. Kolejowa 41
62-070 Dopiewo
tel. 600 44 55 80
e-mail: tomasz.paluszynski@wydawnictworys.com
www.wydawnictworys.com

To lud od sochy i pola,
Co w polskim zwyczaju
i polskim słowie
Tak twardy, jak jego doła!

Lech Malbor (Franciszek Jujka):
Spotkali się bracia...; PwN-1938.4:25

„i na obczyźnie wierni ojczyźnie”

Karol Rose: *Wspomnienia*; Berlin 1932, s. 13:

*W 150-rocznicę
początków polskiej emigracji
do Westfalii i Nadrenii!*

Westfalałkom i Nadreńczykom

*W sercu nieśli ukochanie Polski!
Na obcej ziemi o byt się mozolili!
I tu o polskość walczyli!
Za wiarę ojców gnębieni byli!
Za polskość w ofierze także życie złożyli!*

Ku pamięci!

Spis treści

Wprowadzenie	11
I. Wspomnienia	27
1. Wstęp	29
2. Spis ujętych <i>Wspomnień Westfalaków</i>	35
3. Wspomnienia Westfalaków	37
II. Dzieje datami ujęte	289
1. Wstęp	291
2. <i>Dzieje datami ujęte</i> aktywność ogólnie-organizacyjna polskiego wychodźstwa w Westfalii i Nadrenii (do początku XXI wieku)	297
III. Bibliografie	437
1. Wstęp	439
2. Publikacje Westfalsko-Nadreńskiego ośrodka wydawniczego	449
3. Bibliografia do historii Dzielnic III Związku Polaków w Niemczech	489
4. Konferencje poświęcone Polonii Westfalsko-Nadreńskiej	579
5. Wystawy poświęcone Polonii Westfalsko-Nadreńskiej	583
6. Wykaz Niemieckiej prasy do Polonii Westfalsko-Nadreńskiej	587
IV. Skróty i symbole	593
Posłowie	599